

**Samarqand davlat universitetning Kattaqo'rg'on filiali Pedagogika va tillarni o'qitish fakulteti bahorgi semestr
Pedagogika ta'lim yo'nalishi: 2-kurs talabalariga « O'qituvchi nutq madaniyati » fanidan yakuniy nazorat savollari**

Imtihon shakli: yozma

No	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	5-qism “QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to'liq anglashga yo'naltiradigan savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).
1.	Nutq madaniyati faniga kirish, “O'qituvchi nutq	Nutq madaniyati tushunchasi tushuntirib bering	Nutqiy madaniyatni shakllantiruvchi omillarini	O'zbek nutqidagi kamchiliklar va	E.A.Begmatovning nutq madaniyatiga oid qanday ilmiy	Til va nutq tushunchalarini tahlil qilib bering.

	madaniyati” fani, uning mundarijasi, maqsadi, vazifasi va ahamiyati .	(T.I.: madaniyat, nutq, odob, aniq...)	izohlang (T.I.: aniq, to‘g‘ri, etika, estetika...).	ularni tuzatish yo‘llarining bosqichlarini izohlab bering	asarlar yozganligi haqida ma’lumot bering	
2.	Nutq madaniyati va notqlik san’ati tarixidan..	Ritorika tushunchasi haqida tushuncha bering (T.I.: predmet, jonli so‘z, notqlik...)	Notqlik san’atining ilk manbalari izohlab bering (T.I.: Gomer, “Illiada”, “Afina”...)	Hind notqligi haqida ma’lumot bering.	G.Z.Apresyan «Notqlik san’ati» kitobida notqlikning olti turini tahlil qilib bering.	Ritorika o‘z oldiga qanday maqsadni qo‘yadi?
3.		Ritorikaning predmeti, maqsad va vazifalari tahlil qilib bering. (T.I.: Arestotel, muallif nutqi...)	Sofistlarlar haqida ma'lumot bering. (T.I.: fozil kishi, dono kishi...)	O‘rta Osiyo notqligi haqida ma’lumot bering.	Aristotelning «Ritorika» asari haqida ma’lumot bering.	Notqlik san’ati dastlab qayerlarda paydo bo‘lgan?
4.	G‘arbda – antik dunyo va o‘rta asrlarda notqlik san’ati	Qadimgi yunon-rim, Afinaantik davr, notqlgi haqida ma’luot bering. (T.I.: maqtoov nutqi, notqlik nazariyasi...)	Afina, yunon notqligi maktabidan mashhur notqlardan ma’lumotlar bering.(T.I.: hayot bilan bog‘liq holda, ongli va ta’sirchan bo‘lishi).	Qadimgi Rimning buyuk davlat arbobi, siyosatchisi va notig‘I Mark Tuliyy Sitseron haqida ma’lumot bering.	Rim notqlik maktabining asoschisi Mark Fibiy Kvintilian haqida ma’lumot bering.	O‘rta asrlar notqlik san’atining xarakterli belgilari haqida so‘zlab bering.
5.		Demosfen haqida ma’lumot bering. (T.I.: davlat arbobi, yirik notiq...)	Mark Antoniyning nutq madaniyatiga qo'shgan hissassi haqida ma’lumot bering. (T.I.: – davlat arbobi, yirik notiq....)	O‘rta asrlarda notqligi haqida fikr yuriting.. (V-XVII asrlar)	Mark Portius Katon va Mark Antoniyy notqligining yaqqol ko‘zga	Protagor va Periklning notqlik san’atiga qo‘shgan hissasini gapirib bering

					tashlanib turgan jihatlar qaysilar edi	
6.	Sharq madaniyati tarixida notiqlik san'atining o'rni.	Mavlono Husayn Voiz haqida ma'lumot ayting. (T.I.: Koshifiy» taxallus qilur, Sabzavorliqdur...)	«Qobusnoma»da nutq va notiqlik fazilatlarini izohlang. (nutqni eshitish, farqlash, anglash...)	Sharq va O'rta Osiyo mamlakatlari notiqligi haqida	Xitoyda notiqlik san'ati haqida ma'lumot bering.	Qadimgi turklarda notiqligi haqida ma'lumot bering.
7.		Mavlono Muin Voiz haqida nimalarni bilasiz? (T.I.: Mavlono Hoji Muhammad Farohinning o'g'lidurkim, mashohirdindur)	Alisher Navoiy voizlik haqidagi fikrlariga izoh bering.	Misrda notiqlik san'ati haqida ma'lumot bering.	Hindistonda notiqlik san'atini izohlang.	O'rta Osiyo madaniyati tarixida nutq madaniyatini tahlil qiling.
8.	Nutq madaniyati – ko'p qirralik tushuncha. Nutqning kommunikativ sifatlari.	Me'yor tushunchasini tushuntiring. (T.I.: til va nutq, me'yor).	Adabiy tilning me'yoriyligini izohlang (T.I.: o'rgatish, o'rganish, o'qitish, ta'lim, bilim).	Adabiy me'yor va badiiy adabiyot haqida ma'lumot bering.	Umumiy va xususiy me'yorlarini izohlang.	Tildagi me'yoriy muammolar yechimini tahlil qilib, ma'lumot bering.
9.		Davlat siyosatining til me'yoriga ta'siri haqida ma'lumot bering. (T.I.: davlatchilik darajasida, rasmiy muomala)	Kichik yoshdagi o'quvchilarning badiiy asarni idrok etishdagi psixologik xususiyatlarini tushuntiring. (T.I.: odatlanish, ko'nikma.....)	Til me'yori va yozuvning uzviyligini tahlil qilib bering.	Imlo va talaffuz qoidalari asosida yozish va so'zlashni xalqimiz orasida ommalashtirishning bosqichlarini tahlil qiling	Badiiy adabiyot matnida uchraydigan jargonlarning nutqdagi ta'siri haqida ma'lumot bering.

10	Nutqning kommunikativ sifatlari.	Kommunikativlik tushunchasi ni aytib bering. (T.I. kommunikatsiya, kommunikativlik, adresant, adresat)	Nutqiy kommunikatsiya turlari haqida ma'lumot bering. (T.I.: me'yoriy, kommunikativ, axloqiy)	Nutqning milliy xarakteri nimalardan iborat?	Muloqotning kompozitsion bosqichlarini tahlil qilib bering	Nutqning kommunikativ sifati deganda nimani tushunasiz?
11	O'zbek nutqi madaniyatining asosiy xususiyatlari.	Nutq haqidagi ta'limotning mohiyatini bayon qiling. (T.I.: Nutq haqidagi ta'limot – ortologiya ...)	Nutqning to'g'ri bo'lishi uning bosh kommunikativ xususiyati haqida ma'lumot bering. (T.I.: ijodi, til mahorati....)	Nutqning mantiqiyliги haqida ma'lumot bering.	Nutqimizning toza bo'lishiga xalaqit berayotgan lingvistik elementlari dialektizmlar va varvarizmlar haqida to'liq ma'lumot bering.	Nutqning ta'sirchanligi haqida ma'lumot bering.
12		Nutqning kommunikativ sifati deganda nimalarni bilasiz? (T.I to'g'rilik, xilma-xillik, tozalik....)	Aniqlik ham nutqning asosiy kommunikativ sifatlaridan biri ekanligini tushuntirib bering. (T.I.: fan to'garaklari,ekskursiyalar, fakultativ va tanlov bo'yicha kurslar)	Nutqning tozaligini izohlang .	Parazit va vulgar so'zlar haqida so'zlab bering	Ortologiya qanday ta'limot?
13	Pedagogning nutqiy madaniyati. Istiqloл va o'zbek nutqi madaniyati. (ma'ruza)	Og'zaki nutqning xususiyatlari ma'lumot bering. (T.I.: og'zaki nutq, yozma nutq, til va nutq dialektikasi...)	Suhbat, Muhokama, Munozara haqida gapiring (T.I.: matn, monolog...)	Tanqidiy nutqning ahamiyatini izohlang.	Og'zaki nutq yozma nutqdan qaysi jihatlari bilan ajralib turadi?	Ichki va tashqi nutqni tushuntiring.
14		Pedagogik muloqot tushunchasi deganda nimani tushunasiz?.	Pedagog muloqotida nutq madaniyati va notiqlik san'atining tutgan o'rni	Axloq, kasb axloqi, pedagogik axloq	N.Mahmudov pedagog nutqi	Pedagog nutqining o'ziga xos jihatlari nimada?

		(T.I.: axborot almashish, ta'lim psixologiyasi, tarbiyaning psixologik asoslari...)	haqida fikr bildiring. (tarbiyaviy, estetik, ma'naviy olam...)	tushunchalarini tahlil qiling.	madaniyati haqida ma'lumot bering.	
15	O'zbek tilining tasviri vositalari.	Prof. N.Mahmudov nutq rasoligi uchun o'qituvchi qanday omillarga e'tibor qaratish lozimligini aytgan? (T.I.: onglilik, to'g'ri o'qish...)	Kasb axloqiga xos bo'lgan xususiyatlarni sanab bering. (T.I.: tasvir vositasi, badiiy tasvir vositalari...)	Madaniyat, til madaniyati va nutq madaniyati tushunchalarini izohlang.	Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning o'qituvchilar va murabbiylar haqidagi fikrlarini keltiring.	Pedagogik jarayonlarni samarali tashkil etish uchun nimalarga ahamiyat beriladi?
16		Tasviri vosita va ifoda tasvir vositalari tushunchalari haqida ma'lumot bering.(T.I.: tasviri vosita, fonetik, leksik-frazeologik....)	Troplar – ma'naviy san'atlar haqida so'zlab bering.(T.I.:ezgulik,jasorat, sadoqatlilik,mardlik..)	Sinekdoxa haqida badiiy tasvir vositalari orqali so'zlab bering	Perifrazning tasvir jarayonidagi ahamiyatini tahlil qiling.	Ironiya bu nima, haqida so'zlab bering.
17		Epitet o'zbek tilshunosligida sifatlash haqida so'zlab bering.	Xalq og'zaki ijodi uchun xarakterli bo'lgan epitetlar, doimiy epitetlar haqida so'zlab bering.	Bezak epitetlar deb nimaga aytiladi?.	Haqiqiy epitetlar metaforik epitetlar ekanligi haqida fikr yuriting..	Metonimiya ham so'zlarning ko'chma ma'nosiga asoslanishini misollar yordamida izohlang.

18	Mubolag‘a va kichraytirishni tushuntirib bering. (T.I.: giperbola va litota)	Badiiy tasvir vositalarida Jonlantirishning o‘rni qanday? (T.I.: «Faust» yondi gullab, «Xamsa» o‘tga tutashdi)	Piching, kesatiq, masxaralash, istehzo, ba‘zan mensimaslik ma’nolari kuchli Antifraza haqida ma’lumot bering.	Badiiy tasvir vositalarida Allegoriya o‘rni haqida bering	A.Oripovning qaysi she’rlari simvol asosida yozilgan?
19	Paronomoziya haqida ma’lumot bering. (T.I.: plakat, palakat)	Badiiy tasvir vositalarida Gradatsiyaning o‘rnini tahlil qilib bering. (T.I.: Eng arriq, Eng qattiq)	Narsa va hodisalar mohiyati, insonlar xarakteri ularni bir-biriga qiyoslash asosida oydinlashish jarayoni Antiteza haqida ma’lumot bering	Oksyumoron antitezaning bir ko‘rinishi ekanligini misollar orqali izohlang.	Asindeton va Polisenditonning farqli tominlarini tahlil qilib bering.
20	Tilning tasviriy vositalari deganda nimani tushunasiz?	Metonimiya va sinekdoxa hodisalarini tushuntirib bering. (T.I.: ma’no ko‘chish, qism orqali butun....)	Trop nima, trop haqida umumiy ma’lumot bering.	Ritorik so‘roq va ritorik undov, ellipsis va jim qolish matnda nimaga xizmat qiladi?	Alliteratsiya, anafora, rifma, parellelizm matnda nimaga xizmat qiladi?